

Іноземні МОВИ

№ 3, 2016

Передплатний
індекс: 68831

в школах України

IV етап Всеукраїнської
учнівської олімпіади
з англійської мови,
2015 / 2016 н. р.
Завдання 11 клас

Shakespeare is alive. He is immortal.
Англійська мова, 9 клас

Use the words properly

ДЕТАЛЬНІШЕ НА REDPRESA.UA

видавництво
**ПЕДАГОГІЧНА
ПРЕСА**
ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ
№ 3 (79) ТРАВЕНЬ - ЧЕРВЕНЬ 2016
Виходить 6 разів на рік

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 68831

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ
ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Видається з 2002 року.

До січня 2012 року журнал виходив під назвою
«Іноземні мови в навчальних закладах», до 2014 р.
під назвою «Іноземні мови в сучасній школі»

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія КВ, № 20026-89263 від 25.06.2013 р.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Валентина Буренко, завідувач кафедри
методики мов і літератури ІППО
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат педагогічних наук, доцент

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Надія Басай, науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України

Раїса Бужикова, завідувач кафедри
філології та загальногуманітарних дисциплін
Миколаївського міжрегіонального Інституту
Відкритого університету розвитку людини «Україна»,
кандидат педагогічних наук

Оксана Коваленко, головний спеціаліст
Міністерства освіти і науки України

Слена Константинова, учитель
англійської мови Ліцею міжнародних відносин № 51
м. Києва, заслужений учитель України

Ніна Корбозерова, завідувач кафедри
іспанської та італійської філології
Інституту філології Київського національного
університету імені Тараса Шевченка,
доктор філологічних наук

Георгій Крючков, завідувач кафедри
французької філології Інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, доктор філологічних наук

Василь Плахотник, науковий співробітник
лабораторії навчання іноземних мов
Інституту педагогіки НАПН України

Валерій Редько, завідувач лабораторії
навчання іноземних мов Інституту педагогіки
НАПН України, кандидат педагогічних наук

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ЛЕКТОРІЙ

Валентина Буренко
Розвиток художньої культури
Великої Британії в добу
Просвітництва

2

Світлана Сафарян
Своєрідність німецького
бароко

6

ВІСТІ З ОЛІМПІАД

IV етап Всеукраїнської
учнівської олімпіади з
англійської мови, 2015 / 2016 н. р.
Завдання 11 клас

10

ВІДКРИТИЙ УРОК

Тетяна Гандзюк
Історія американської
демократії. Найвідоміші
американські президенти.
Країнознавство (США), 9 клас

18

Світлана Калуєва
«Одяг: Мода»
Англійська мова, 7 клас

20

Наталія Сом
Jobs and occupations
Англійська мова, 7 клас

24

Ольга Чайковська
Law and punishment
Англійська мова, 8 клас

27

Лілія Степура
I like English
Англійська мова, 1 клас

30

Лариса Іванченко
Shakespeare is alive. He is
immortal.
Англійська мова, 9 клас

33

Ольга Нестеренко
Кінематограф.
Кінонагороди
Англійська мова, 11 клас

37

Тетяна Пушкарук
The global problems
of mankind. Direct and
indirect speech.
Англійська мова, 11 клас

40

Лілія Резницька
Food
Англійська мова, 5 клас

47

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА

Катерина Яблонська
«Our Water,
Our Life»
Англійська мова, 6 клас

51

Світлана Кубикова
Prominent British
writers and poets
Англійська мова, 8 клас

53

Юлія Правосуд
Alice in Wonderland
Англійська мова, 5 клас

55

ДІЛИМОСЯ ДОСВІДОМ

Галина Сукманюк
Use the words
properly

58

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В ДОБУ ПРОСВІТНИЦТВА

Валентина БУРЕНКО, завідувач кафедри методики мов та літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету ім. Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент

Просвітництво – прогресивна течія становлення капіталізму, час боротьби із феодалними пережитками. Хронологічно це приблизно друга половина XVII – XVIII ст. Це епоха великих соціальних зрушень у країнах Європи.

У 1688 – 1689 рр. спалахнула буржуазна революція в Англії, на арену політичної боротьби вийшли представники третього класу. В духовному житті європейських країн головну роль починає відігравати філософія. Саме вона, а не релігія посіла перше місце в культурі людства.

Доба Просвітництва характеризується певною строкатістю у художньому плані. Представники Просвітництва по-різному ставилися до людини, світу, Бога. Але всі вони надавали великого значення *розуму*. Зокрема, твір англійського філософа-матеріаліста **Джона Локка** (1682 – 1704) «Досвід

про людський розум» (1691) умовно називають початком нової доби. Дж. Локк зазначав: «Віра не має сили авторитету перед лицем ясних і очевидних доказів розуму». Боротьба за новий порядок мислилася як повернення до розумності й природності. Локк стверджував: «Природний стан є стан свободи, а не свавілля, він обумовлений законами природи, якій кожен повинен підкорятися; розум, що відкриває ці закони, навчає всіх людей, що ніхто не має права шкодити життю, здоров'ю, волі, майну іншого». Отже, в епоху Просвітництва, поряд із поняттям *«розум»*, чільне місце посідає також поняття *«природа»*. Просвітники вважали природу розумною, а розум – виявом природи. В поняття ж природи вони включали не тільки природний світ, а й всю оточуючу дійсність і саму людину.

У добу Просвітництва значно зріс статус **мистецтва**, як зосередження духовного життя одного із ведучих факторів розвитку суспільства. Для цього періоду характерним є паралельний розвиток основних художніх напрямів: **просвітницького класицизму**, **просвітницького реалізму** та **сентименталізму**. В цей час зберігається і **бароко** та виникають нові напрями: **рококо** і **романтизм**. Вони позначилися на різних жанрах мистецтва і, насамперед, знайшли своє втілення в **архітектурі** та **образотворчому мистецтві**. Так, характерною особливістю розвитку **архітектури у XVIII ст.** було спорудження великих будівель громадського і державного призначення. У зовнішньому та внутрішньому оздобленні палаців, замків, церков розповсюджується, так званий, «галантний» стиль, що передбачає використання безлічі дрібних, примхливих ліпних та різьблених прикрас із багатьма вигадливими, манірними завитками. Цей стиль увійшов в історію під назвою *«рококо»*, що в перекладі з французької значить *«подібний до черепашки»*.

Паралельно в архітектурі спостерігається і повернення до **класицизму** – наслідуванню архітектури стародавніх Греції та Риму. Будівлі, меморіальні колони, триумфальні

Джон Локк

арки, портики споруджувалися в чітких, величних пропорціях.

Центральною постаттю в англійській архітектурі цієї доби можемо назвати **Роберта Адама** (1728 – 1792). Разом із братом Джеймсом він активно займався житловими спорудами Лондона. Їхні будинки вирізнялися продуманим плануванням, витонченими пропорціями та шляхетною простотою. Найвідомішою їхньою спорудою є Кедльстон-Холл, що подібний до замку Холькхем, але в оформленні його фасадів активно використані античні теми.

У тісному зв'язку з архітектурними пошуками розвивалося *меблярство*. Великим попитом користувалися в тогочасній Англії меблі **Томаса Чіппендейла**, **Хепплуата** та **Шарантона**. Їхні вироби позначені класичною простотою форм, елегантністю, античними елементами.

За малюнками Р. Адама виконувалися вироби із срібла. Також великого успіху набула у всій Європі *кераміка Д. Уеквуда*, який винайшов «яшмову масу» і виготовляв різноманітний посуд в античному дусі: по блакитному тлі – низькі білі рельєфи.

У період Просвітництва розквітав і пишній офіційний *придворний живопис*. У ньому дедалі менше релігійних мотивів, ніж у середні віки, а більше переважають портрети королів, полководців, сцени битв. Модним стає *«галантний живопис»*, який змальовує світських дам і кавалерів, пікніки на лоні природи. Згодом на зміну їм приходять зображення героїв стародавніх Греції та Риму, портрети реальних людей із «третьої верстви». Відомим портретистом цього часу був **Годфрі Неллер** (1646 – 1723), до кращих його робіт відноситься портрет скульптора І. Гіббсона, який приваблює скромною сіро-фіолетовою гамою.

Широковідомим є і **Уільям Хоггарт** (1697 – 1764), що був багатогранним майстром: художником, гравером. Він першим звернувся в творчості до сучасного англійського життя, висвітливши його негативні сторони. Твори майстра вирізняються підкресленою оповідністю: він детально розвиває сюжет і вводить безліч подробиць, складає цілі історії. Створює свої мистецькі серії, які він писав олією, а потім гравірує. Хоггарт створив протягом життя цілу низку циклів із 6 – 12 робіт. Найвідоміші його серії «Кар'єра проститутки», «Кар'єра марнотратника», «Модний шлюб». У своїх циклах митець і розважає, і висміює, і повчає. З яскравими і нищівними подробицями він

змальовує розгул і моральну деградацію своїх героїв, які приводять їх до трагічного фіналу.

Уільям Хоггарт

Останні роботи Хоггарта «Вибори», «Вулиця пива», «Дівчина з креветками» мають теж повчальний характер, вирізняються психологізмом, миттєвою передачею стану та настрою героя.

Серед плеяди майстрів живопису в просвітницькій Англії можемо також виокремити **Рейнальдса** та **Гейнсборо**.

Джозуа Рейнольдс

Творчість **Джойшуа Рейнольдса** (1723 – 1792) ґрунтується на компромісному поєднанні різних тенденцій: барочної пишності

і потягу до академізму. Він став першим президентом Британської Академії мистецтв, був удостоєний Георгом III лицарського звання. Портрети його написані в густих теплих тонах захоплюють життєвою переконливістю, більшість із них історико-алегоричними композиціями: полковник Тарлітон зображений у полум'ї битви, лорд Хітфільд, захисник Гібралтару, – у диму гарматних пострілів, леді Гамільтон – як принадна Венера, видатна актриса Сара Сіддонс – у вигляді Музи трагедії.

Суперником Рейнольдса був **Томас Гейнсборо** (1727 – 1788), який, фактично, будучи самоучкою став одним із найвидатніших живописців Європи. З ним важко зрівнятися у віртуозній легкості письма, у поетичній замріяності настрою. Він, як ніхто, вмів знаходити поезію і глибокі людські почуття в простому буденному житті. Про це свідчать його відомі роботи «Вид Дедхема», «Портрет подружжя Ендрю», «Ранішня прогулянка», в якій він передає і соціальний статус людини, і манеру триматися, і типові риси. І все це змальовується на тлі невимовно чарівних краєвидів, здебільшого сільської Англії.

На розвиток **музичного мистецтва** доби Просвітництва справили враження пануючі в той час художні стилі – **бароко** та **класицизм**. Збільшилася потреба в світській музиці. Велика кількість музичних п'єс створювалася для виконання в будинках і палацах знатних людей. У великих містах у цей час відкриваються оперні театри та концертні зали. Навіть церковна та органна музика наповнюється світським життєстверджуючим змістом. Удосконалюються музичні інструменти (орган, скрипка, клавесин), з'являється нове сучасне фортепіано, ноти друкуються вже в друкарнях.

Та все ж найбільшого розквіту в добу Просвітництва набула **література**. Серед найвидатніших англійських письменників-просвітників, які стали класиками світової літератури: Даніель Дефо, Джонатан Свіфт та Генрі Філдінг.

Англійський письменник **Даніель Дефо** (1660 – 1731) був яскравим представником просвітницького реалізму і зачинателем реалістичного роману. У своїй творчості він значну увагу приділяв змалюванню реального життя пересічної людини та впливу на неї соціальних обставин, проблемам моралі, виховання, місця особистості в суспільстві тощо.

Дефо заклав засади різних жанрових форм роману: пригодницького, біографічно-

го, кримінального, роману-подорожі, психологічного, історичного.

Даніель Дефо

Народився він у Лондоні в сім'ї Джеймса Фо, торговця м'ясом. Батько хотів бачити сина пуританським священником, але Дефо займався комерцією і брав активну участь у політичному житті Англії.

Літературна його діяльність почалася в 1697 р. із памфлету «Досвід про проекти», у якому він розмірковував про шляхи вдосконалення освіти, виховання, банківської справи.

За памфлет (1702 р.) «Короткий шлях розправи з дисидентами» Дефо кинули до в'язниці, а потім піддали публічному покаранню біля ганебного стовпа.

Дефо багато подорожував, що стало поштовхом для написання «Робінзона Крузо» (1719 р.), «Життя і пригоди відомого капітана Сінглтона» (1720 р.), «Радощі й прикрощі славнозвісної Молль Флендерс» (1721 р.), «Історія і надзвичайне життя полковника Жака» (1722 р.), «Полковник Джек» (1722 р.), «Леді Роксана» (1724 р.).

Романи Дефо наповнені виховним змістом. Автор повчав читачів, яким потрібно бути (не бути), як долати труднощі, знаходити своє місце в житті. У його творах захоплюють події завжди поєднуються із глибоким аналізом людської природи.

Останні роки він жив у містечку Сток-Ньюїнгтон. Наприкінці життя збанкрутів, та, ховаючись від кредиторів, пішов із дому й оселився в притулку для бідних, де і помер у 1731 р.

Невтомним борцем проти несправедливих порядків буржуазного суспільства був і **Джонатан Свіфт** (1667 – 1745), який сміливо викривав вади людей і державного

устрою. Особливим ваговим внеском Свіфта була розробка сатиричного соціально-філософського роману.

Народився Свіфт в Ірландії. Його вихованням займався рідний дядько, що хотів бачити Джонатана священником. У 1689 р. Свіфт здобув місце домашнього секретаря і вчителя в домі лорда Вільяма Темпла, який підтримував тісні зв'язки з королівським двором, із представниками різних політичних сил, і завдяки цьому Свіфт опинився в центрі суспільного життя. У 1697 р. він пише свій перший памфлет «Битва книг», у якому висловлює свої думки щодо античної спадщини.

1700 – 1720 рр. – найбільш плідний етап у творчості письменника. Він пише памфлети «Казки бочки» (1704 р.), «Бікерстафові памфлети» (1708 – 1709 р.), «Поведінка союзників і колишнього міністерства у сучасній війні» (1711 р.), «Скромна пропозиція» (1720 р.), «Листи суконника» (1724 р.). У цей час Свіфт здобув місце вікарія в Ларакорі (Ірландія), де брав активну участь у політичному та суспільному житті. У 1726 р. вийшов друком роман «Мандрі Гуллівера», у якому автор розмірковував про принципи державного устрою і про стан людства взагалі. Цей твір поєднує історичну конкретність із філософською глибиною. Письменник висловив у ньому свої просвітницькі ідеї, намагаючись з'ясувати, чому люди живуть так жахливо, чому вони такі бідні та безправні, як поліпшити їхнє існування.

Після смерті коханої дружини Стелли, здоров'я Свіфта значно погіршилося. У 1742 році він остаточно втрачає здоровий глузд і 19 жовтня 1745 р. письменника не стало. Тисячі ірландців проводжали його в останній путь.

Новий тип роману – соціальний – започаткував в англійській літературі **Генрі Філдінг** (1707 – 1754), який на відміну від своїх попередників показував не цікаві пригоди персонажів, а людські характери в їхньому розвитку та зв'язку із соціальним середовищем.

Філдінг походив із стародавнього та зубожілого аристократичного роду, тому в юні роки зазнав чимало бідності і принижень. Отримав Філдінг добру освіту, спочатку в Ітонському коледжі, потім у Лейденському університеті в Голландії. З 1730 р. Філдінг займається літературною працею. Протягом десяти років він написав 25 комедій та фарсів: «Політик у кав'ярні» (1730 р.),

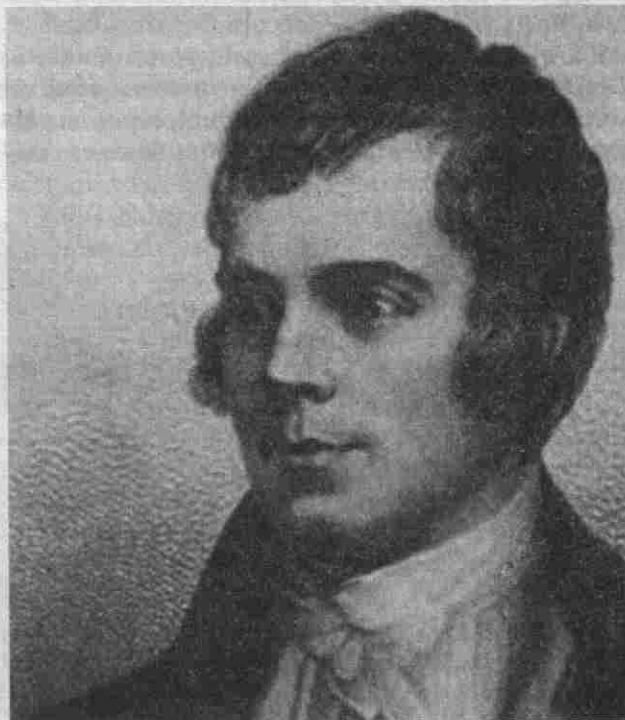
«Старі розпусники» (1732 р.), «Дон Кіхот в Англії» (1734 р.), «Іспанський календар за 1736 рік» тощо. Письменник у творах критикував розбещеність багатих буржуа та аристократів, викривав несправедливість англійського законодавства, людські пороки.

У 1742 р. вийшов роман «Історія пригод Джозефа Ендрюса та його друга Абраама Адамса», а в 1749 – «Історія Тома Джонса, знайди», і в 1751 – «Амелія». У своїх романах Філдінг поєднував традиції пригодницького та сімейно-побутового роману, або за його висловом «епос великої дороги» з «епосом приватного життя».

В останні роки життя письменник багато працював, виконував обов'язки судді, аби тільки забезпечити родину. Здоров'я все далі погіршувалося, і в 1754 р. Філдінг пішов із життя.

Справжня слава знайшла його лише по смерті. Дослідженню його творчості присвятили увагу В. Скотт, Ч. Діккенс, В. Теккерей.

Розглядаючи історію англійської літератури XVIII ст., не можна не згадати шотландського

Роберт Бернс

поета **Роберта Бернса** (1759 – 1796 рр.). У своїх поезіях він змальовував образи селян («Був бідний фермер батько мій»), прославляв селянську працю («Джон Ячмінь»), виступав проти соціального та національного гніту («Веселі жебраки»), уславлював революційні ідеї («Чесна бідність», «Дерево свободи»).